

PORTLANDI EESTLASTE TEATED

E.E.L.K. PORTLANDI KOGUDUSE TEATELEHT • Nr. 1 (211) Aprill 2008

EELSEISVAID ÜRITUSI

“Laulev revolutsioon”

See ingliskeelne Eestit tutvustav dokumentaal film tuleb näitamisele Portlandi Hollywood Theatre'is, 4122 N.E. Sandy Blvd., 4. aprillist kuni 10. aprillini 2008. Enne reede õhtust ja pühapäeva pärastlõunast 3 p.l. etendust esinevad kohapeal Portlandi rahvantsijad.

Etenduste ajaline kava on järgmine:

- Reede, 4. apr. kell 7:00 p.l.
- Laup., 5. apr. kell 12:45; 3:00 & 7:00 p.l.
- Pühap. 6. apr. kell 12:45; 3:00 & 7:00 p.l.
- Esmasp. 7. apr. kell 7:00 p.l.
- Teisip. 8. apr. kell 7:00 p.l.
- Kolmap. 9. apr. kell 7:00 p.l.
- Neljap. 10. apr. kell 7:00 p.l.

Sissepääs filmietendusele on \$ 6.00 täiskasvanutele, \$ 4.00 lastele 4-16 a. ja \$ 4.00 pensionäridele.

Kolmapäeval, 2. aprillil, kell 6:30 toimub Portlandi Eesti Seltsi korraldusel kokkutulek Läti Majas, 5500 S.W. Dosch Rd. Portland, kus filmi direktor Jim Tusty selgitab üksikasju filmi loomisest ning vastab kohaletulnute küsimustele.

Ettekandele järgneb vastuvõtt. Oodatakse võimalikult rohkearvulist osavõttu. Kohvilaua tarvis palutakse kaasa tuua suupisteid või maiustusi. Eesti Selts pakub joogipoolist.

Portlandi Eesti Selts.

COMING EVENTS

“The Singing Revolution”

A Estonian documentary film will be shown in Portland's Hollywood Theatre, 4122 N.E. Sandy Blvd. on April 4. thru April 10, 2008. Prior to Friday night show and the Sunday afternoon 3 pm matinee, there will be live dance performances by the Portland Estonian Folk Dancers.

The film presentations are scheduled:

- Fri. April 4. 7:00 p.m.
- Sat. April 5. 12:45; 3:00 & 7:00 p.m.
- Sun. April 6. 12:45; 3:00 & 7:00 p.m.
- Mon. April 7. 7:00 p.m.
- Tues. April 8. 7:00 p.m.
- Wed. April 9. 7:00 p.m.
- Thurs. April 10. 7:00 p.m.

Admission to film presentations is \$ 6.00 for adults, \$ 4.00 for children 4-16 years and \$ 4.00 for pensioners.

Wednesday, April 2, 6:30 p.m. Portland Estonians Welcome “The Singing Revolution” informational hour and reception for Jim Tusty, the producer of the movie in Latvian Center, 5500 S.W. Dosch Rd., Portland.

Portland Estonian Society invites everybody to the presentation by Jim Tusty, who will introduce the documentary and answer questions. The reception is planned in potluck style. Please bring your favorite party snacks or deserts. PES will provide drinks.

Ajalooline ülevaade

Eesti Vabariik okupeeriti Soviet Unioni poolt 1939, siis natsistliku Saksamaa poolt ja seejärel uuesti kommunistliku Venemaa poolt. Eesti on kaatanud aastakümneid terrori all.

Teise Maailmasõja lõppedes oli üle näljandiku Eesti elanikkonnast küüditatud Siberisse, surmatud kohapeal või põgenenud kodumaalt välismaale. Selle perioodi vältel alalhoitud laulumuusika oli tähtis osa nende kannatustes ja võitluses iseseisvuse saavutamiseks ja on tuntud kui "Laulev revolutsioon."

"The Singing Revolution" on esimene film milline tutvustab Eesti ajalooliselt tähtsat tagapõhja. "See on jutustus millist ei ole jutustatud väljaspool Eestit" ütleb filmi valmistaja James Tusty, kes on Eesti päritoluga. "Me tundsiime, et on aeg avalikustada siin toimunud sündmusi."

Suurem osa inimesi ei mõtle laulmisest ühenduses revolutsiooniga. Aga Eestis oli laul valikrelvaks kui eestlased püüdsid end vabastada palju dekaade kestnud Soviet Unioni okupatsioonist. Väga vähesed teavad millist olulist osa mängis üks maailma väiksemaid rahvusi Soviet Unioni kokkuvarisemisel.

1999 aastal Tusty ja ta naine Maureen elasid Tallinnas, Eestis, kus ta õpetas ühes seelses ülikoolis filmimise produktseerimist. See äratas ühtlasi nende huvi "Singing Revolutsiooni" vastu ja 2001 a. nad tulid tagasi Eestisse, et õpetada ja samaaegselt alustada uurimistööga mainitud dokumentaalse filmi koostamiseks ja väljaandmiseks.

Historical overview

First occupied by the Soviets in 1939, then by the Nazis, and then by the Soviets again, Estonia lived through decades of terror. By the end of World War II, more than one-quarter of the population had been deported to Siberia, been executed, or had fled the country.

Music sustained the Estonian people during those years, and was such a crucial part of their struggle for freedom that their successful bid for independence is known as the "Singing Revolution."

"The Singing Revolution" is the first film to tell this historically vital tale. "This is a story that has not been told outside of Estonia," said filmmaker James Tusty, who is of Estonian descent. "We felt it was time for the rest of the world to know of the amazing events that happened here."

Most people don't think about singing when thinking about revolution. But in Estonia song was the weapon of choice when Estonians sought to free themselves from decades of Soviet occupation. Few people know the crucial role one of the world's smallest nations played in bringing about the downfall of the Soviet Union.

In 1999, Tusty and his wife and co-producer Maureen lived in Tallinn, Estonia, while teaching film production at an Estonian University. The experience sparked their interest in the "Singing Revolution", and in 2001 they returned to Estonia to teach and also to begin the meticulous research that would anchor their stunning documentary.

Oregoni eestlaste suvepäev

Oregoni eestlaste väljasõit ja suvepäev on kavandatud sel suvel Portlandi Eesti Seltsi ja Koguduse ühisüritusena **pühapäeval, 13. juulil 2008, algusega kell 11:00 e.l. Jenkins Estate Pargis, Camp Rivendale** (8005S.W. Grabhorn Rd. Second iron gate when driving uphill, south of Farmington Rd)

Meie kasutamiseks on reserveeritud katusega asupaik. Ühislauaks palutakse sobivat toidupoolist ja jooki kaasa tuua. Alkohoolsete jookide kasutamine on pargis keelatud. Samuti on koerad pargis keelatud

Pargis on meie kasutamiseks laste mänguväljak ja võrkpalli plats. Võimalik on ka teiste mängude korraldamine. Palutakse osavõtjail kaasa tuua pallimängu tarbed ja riietus. Kõik on kutsutud ja teretunud meie suvisele kokkutulekule. See pakub hea võimaluse sõprade ja tuttavatega kohtumiseks ja jutlemiseks. Suvepäev algab sissejuhatava avapalvusega.

Kirikus (Kalju Lepik)

Miks nii kõrge ja kumera laega

on Taevase Isa tuba ?

Tahtsin emalt juba küsida –

tuli meelde, et ema ei luba.

Ja altari kohal on imelik pilt –

mees mere pääl ja palja jalu.

Kuldseid lühtreid ja küünlaid igal pool.

Memm sosistas tasa: palu.

Me olime kaua maas,
silmanurgast sain veidi piilu:
ema kuivatas üksiku pisara
vargsi kirikuräti siilu.

Kõik küünlad heledalt põlesid,

memm ristati kätega istus.

Kirikhärra kantslist kõneles,

et meid on lunastand Kristus.

Siis lauldi lauluraamatust

üht vana ja tuttavat viisi.

Ma küsisin tasa ema käest,

kas ka mina saan paradiisi.

ÜHISKONDLIKE TEATEID

Õnnitleme!

Soovime õnne sünnipäevaks!

Aprillis

3. Kaie Richardson 35
4. Zoja Vaga
5. Anne Poole
8. Maret Pajutee
9. Mati Walther
10. Isaiah Schwartz
13. Miki Talviste
12. Mariah Raudsepp
18. Niina Kants
18. Kristi Parson 25
20. Kristi Kasperek
22. Kaia Kiesel
25. Jan Rapp
30. Otto Mattson

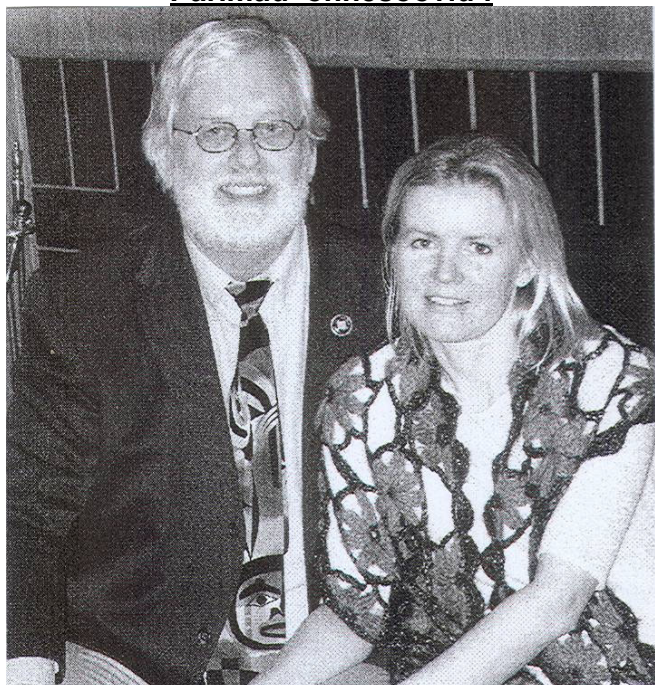
Mais

1. Piret Tammik
4. Ilmar Sööt
5. Anna Alver
7. Linda Aare-Narits
8. Ira Sepp
8. Tarmo Pajutee
10. Leena Kiesel
12. Erik Maurer
13. Ingmar Saul
13. Ivar Saul
13. Ilme Vaher
13. Tony Kasperek
14. Peet-Mati Sööt
19. Anna-Liisa Sepp 10
19. Alo Vaher
22. Bob Schumacher
24. Jim Workman
25. Bob Johnston
28. Tiit Mägi
29. Aino Walther
31. Kaili Kasperek.

Britanii Eby
tähistas oma 16.-ndat hällipäeva 14. märtsil
koos oma perekonna liikmete ja sõpradega
koduses miljöös.

Parimad õnnesoovid!

Portlandi eestlaspere tundis siirast heameelt
kauaaegse teeneka "aueestlase" abiellumisest
31. jaanuarial 2008 Elo Saar'ega ja nende eel-
seisvast pulmapeost 5. aprillil Läti Majas,
soovides neile õnnelikku tulevikku.

Merike Narits
tähistas oma 4.-ndat hällipeeva 14. märtsil
koos perekonna liikmete ja sõpradega
koduses miljöös.

Kaastunde avaldus

Leida Arokäe teatel suri tema tütar **Ayli** 4. märtsil
2008 vähjahaiguse tagajärjel 59 aasta vanuses.
Tema matusetalitus toimus 15. märtsil. Ayli sündis
10. juunil 1948 a.

HUVIALARINGIDE HARJUTUSTE / ESINEMISTE KAVA

Rahvatants

30. märtsil Proov Läti Majas - 5:30 p.l.
 13. aprillil Proov Läti Majas
 20. aprillil Proov – ei tea veel kus
 27. aprillil Ei ole proovi
 4. mail Ei ole proovi
 10. mail Läti Maja ümbruse puhastamine
 11. mail Ei ole proovi - Emadepäev
 18. mail Proov Läti Majas

Folk dance

March 30 Practice at Latvian Center – 5:30 p.m.
 April 13 Practice at Latvian Center
 April 20 Practice – we are looking for a place
 April 27 No practice
 May 4 No practice
 May 10 Annual Latvian Center clean-up
 May 11 No practice – Mother's Day
 May 18 Practice at Latvian Center

Proovide ajad

4:30 – 5:30 Lapsed
 5:30 – 5:45 Lapsed & täiskasvanud koos
 5:45 – 7:15 Täiskasvanud

Palun pange tähele, et 30. märtsi proov algab kell 5:30 p.l. ja on mõeldud ainult Hollywood Theatre esinemise valmistamiseks.

Practice times

4:30 – 5:30 Children
 5:30 – 5:45 Children & adults together
 5.45 – 7:15 Adults

Please note that the practice on March 30 begins at 5:30 p.m. and is only to prepare for the Hollywood Theatre performances.

Rahvatantsu esinemised

Reede, 4. aprill: kell 6:30 – 7:00 p.l.
 Hollywood Theatre (4122 N.E. Sandy Blvd.)
 Rahvatantsijate esinemine enne "Singing Revolution" filmi.

Pühap. 6. aprill: kell 2:30- 3:00 p.l.
 Hollywood Theatre (4122 N.E. Sandy Blvd.)
 Rahvatantsijate esinemine enne "Singing Revolution" filmi.

Laup. 24. mai: kell 5:30 – 6:30 p.l. Esinemine
 "Folklife Festival'il" Seattles koos Seattle'i rahvatantsijatega.

Folk dance performances

Friday, April 4: 6:30 – 7:00 p.m.
 Hollywood Theatre (4122 N.E. Sandy Blvd.)
 Folk dancers perform before the "Singing Revolution" film.

Sunday, April 6: 2:30 – 3:00 p.m.
 Hollywood Theatre (4122 N.E. Sandy Blvd.)
 Folk dancers perform before the "Singing Revolution" film.

Sat. May 24: 5:30 – 6:30 p.m. Portland folk dancers perform at "Folklife Festival in Seattle together with Seattle dancers.

Läti Maja ümbruse puhastamise talgud

toimuvad laupäeval, 10. mail 2008, algusega kell 9 hommikul. Kõik on kutsutud ja teretunud. Palun võtke kaasa aiatöö riistad, kindad ja vihmakind-lad riided kui ka hea töötuju. Tööd leidub seal nii noortele kui ka veidi vanematele. Ootame kõiki !

Oleme mõnevõrra tänuvõlglast oma lõunanaabritele, kes on võimaldanud meil kasutada Läti Maja mitmesugusteks harjutusteks soodustatud tingimuste ja võimalustega.

Latvian Center Annual Clean-up

Saturday, May 10, 2008, starting 9:00 a.m.
 This is our yearly clean-up of the Latvian Center. Everyone, adults and children, please come and help with the yardwork. Please bring your own gardening tools. This will happen rain or shine. There is very much weeding, barkdusting, raking, etc. that everyone, of all ages can do. The more people there are, the faster it will go for all.

**E.E.L.K. PORTLANDI KOGUDUSE
JUMALATEENISTUSED**
Läti Kirikus. 5500 SW Dosch Rd. Portl.

Abipraost Hendrik Laur • Diakon Kalle Merilo

Pühapäeval, 23.märtsil 2008, kell 11:00 e.l.
KRISTUSE ÜLESTÕUSMISPÜHA
JUMALATEENISTUS
Laululehed. Ettekanded. Kohvilaud.

USA Esimese Praostkonna Sinod toimub
29. ja 30. märtsil 2008 Los Angelese Eesti
Majas ja Läti Kirikus.

EELK Portlandi Koguduse esindajana võtab sellest osa juhatuse liige From Orav.

Pühapäeval, 6. aprillil 2008, kell 11:00 e.l.
2. KRISTUSE ÜLESTÕUSMISPÜHA
JUMALATEENISTUS
Lauluraamatud. Kohvilaud.

Pühapäeval, 4. mail 2008, kell 11:00 e.l.
EMADEPÄEVA JUMALATEENISTUS
Laululehed. Ettekanded. Kohvilaud.

Pühapäeval, 1. juunil 2008, kell 11:00 e.l.
NELIPÜHA JA KÜÜDITAMISE
AASTAPÄEVA JUMALATEENISTUS
Armulaud. Laululehed. Kohvilaud.

Pühapäeval, 3. augustil 2008, kell 11:00 e.l.
10. PÜHAP. PÄRAST NELIPÜHI
JUMALATEENISTUS
Lauluraamatud. Kohvilaud.

Pühapäeval, 7. sept. 2008, kell 11:00 e.l.
KODUMAALT LAHKUMISE MÄLESTUS-
JUMALATEENISTUS ARMULAUAGA
Laululehed. Armulaud. Kohvilaud.

Koguduse õpetaja Abipraost Hendrik Laur 4111 Gull Harbor Rd. Olympia, WA 98506 Tel.: 360-352-2371	Koguduse esimees Helmuth Kalmann 8159 SW 85 th Ave. Portland, OR 97223 Tel.: 503-244-9083
Koguduse abiõpetaja Diakon Kalle Merilo 2611 Glenhaven Rd. Lake Oswego, OR 97034 Tel.: 503-260-4739	Koguduse laekur Anne Eby 5775 SW Homesteader Wilsonville, OR 97070 Tel.: 503-638-0233

Koguduse täiskogu koosolek

EELK Portlandi Koguduse täiskogu koosolek toimus 2. märtsil 2008 otseselt pärast jumalateenistust Läti Kiriku ruumides Koguduse esimehe Helmuth Kalmann'i juhatusel. Koosoleku päevakord haaras järgmised tegevusalad:

- 2007 a.tegevuse, kassa ja rev. kom. aruanded;
- 2008 a. tegevuse kava ja eelarve;
- Valimised: nõukogu, naist. esinaine, kirikuvanem.

Koguduse esimehe 2007 a. tegevuse ülevaatest nähtus järgmist:

- Möödunud tegevusaastal peeti 16 jumalateenistust, kokku 442 osavõtjaga. Keskmise osavõtt oli 28 täiskasvanut ja 3 last. Armulaud oli kaetud 5 korral, kokku 69 osavõtjaga.
- Lauluraamatuid kasutati 9 jumalateenistusel, kuna 7 jumalateenistusel olid kasutusel laululehed.
- Jumalateenistusi kaunistas kohalik segakoor 3 korral ja kandle ansambel 5 korral.
- Organistina oli tegev Helle Baker ja Ian Maurer.
- Naistoimkonna esinaisena tegutses Meralda Talviste, kuna kirikuvanema ülesandeid täitis Thea Lander.
- Diakon Kalle Merilo ristas lapse Michael Merilo.
- Koguduse hooldajaks õpetajaks oli abipraost Hendrik Laur, keda abistas diakon Kalle Merilo.
- Meie rahvuspere vähenes möödunud aastal surma tõttu 2 liikme võrra (Ingrid Adamovics, Voldemar Raudsepp).
- Naistoimkonna poolt korraldatud jõululaat, loterii ja einelaud koos annetuste ja jõulutervitustega tõi Koguduse kassasse \$ 3456.90. Suvisest erikorjandusest laekus \$ 1810.00. Esitatud majandusaruanne näitas 2007 tegevusaasta sissetulekuna \$ 9499.90 ja väljaminekuna \$ 9291.02. Tegevusaasta ülejääk seega \$ 208.88.
- 2008 tegevusaasta eelarve kinnitati tasakaalus \$ 9800.00. Koguduse tegevliikmete arv aasta lõpul oli 45. Valimisel valiti nõukogu liikmed tagasi. Uueks kirikuvanemaks valiti Helve Kalmann.

EELK Portlandi Koguduse nõukogu koosseis

Juhatus: Helmuth Kalmann - esimees
Kalle Merilo - abiesimees
Aara Kubbo - kirjatöimetaja
Anne Eby - laekur
From Orav - abilaekur.

Rev. kom. Silvi Kalmann
Helle Baker
Leitmar Kesküla.

Naistoimkonna esinaine: Meralda Talviste.

Kirikuvanem: Helve Kalmann.

Eesti Vabariigi 90. aastapäeva tähistamine Portlandis

Portlandi eestlaspere tähistas Eesti Vabariigi 90. aastapäeva laupäeval, 23. veebruaril 2008 a. igati väärikalt sellekohase piduliku jumalateenistuse ja muusikalise aktusega Läri Majas.

Jumalateenistusel teenis abipraost Hendrik Laur ja diakon Kalle Merilo. Organistina teenis osaaajaliselt Kalle Merilo ja Ian Maurer. Teenistust kaunistas kahe koorilauluga kohalik segakoor Kati Tamm'e juhatusel. Jumalateenistuse kava haaras pooltosinat ühislaulu, lõppedes meie hümni viimase salmi laulmisega.

Ka seekord oli aastapäeva aktuseks Läti Maja avar saal täidetud eestlaste kõrval ka ameeriklasist laulusõpradega. Nimelt võttis meie riiklikust sünnipäevast osa teiste muulasist sõprade kõrval osa ka juba pikemat aega sõpruskoorina tuntud Portlandi naaberlinna, **Clackamas Community College Kammerkoor & Unistus segakoor** üle 40 liikmelises koosseisus Lonnie Cline'i juhatusel. Seetõttu oli aktuse kavaleht valmistatud kahekeelsena.

Aastapäeva pidustuse kava algas lippude sisetoomise, Ameerika hümni laulmise ja avasõnaga PES esimehelt Paul Narits'alt. Järgnes kandle ansambli

esinemine kahe palaga Liina Teose juhatusel, lastekoori ettekanne kahe lauluga Helve Kalmann'i juhatusel ja laste rahvatantsud Janne Sepp'a juhatusel. Kõik ettekanded said teenitult pealtvaatajaskonna tugeva aplausi osaliseks.

Järgnevalt PES segakoor ja CCC Kammerkoor & viilistaskoor "Unistus" esitasid ühiskoorina "Koit", "Kodulaul", "Hoia, Jumal, Eestit", "Isamaa mälestus" ja "Eesti lipp" Kati Tamm'e ja Lonnie Cline'i juhatusel. Langenute mälestamine toimus küünalde süütamise, lippude langetamise ja palvusega diakon Kalle Merilo'lt. Aktuse kõnelejaks oli akadeemik **Silver Pramann** Seattlest. Tema eestikeelsest kõnest tegi ingliskeelse kokkuvõtte Toomas Palm.

Aktuse kavaline osa lõppes rahvatantsijate esinemisega Liina Teose muusika saatel ja juhatusel. Rahvatantsijad tõmbasid oskuslikult mitmele tantsule kaasa ka pealtvaatajaid. Lõppsõnas PES esimees Paul Narits avaldas tänu nii osavõtjatele kui ka tegelastele. Toimus ka lillede üleandmine tegevusalade juhtidele ja tublidele kaastöölistele.

Aktus lõppes Eesti hümni laulmise ja lippude välja viimisega. Hiljem jätkus koosviibimine paljude külalistega ühises söögilauas, kus noored perenaised olid valmistanud maitstva õhtusöögi.

Eesti Vabariigi 90. aastapäeva korraldajad tänavad tublisid kaastöölisi. Pildil: PES esimees Paul Narits, Kristi Heinsoo ja kõneleja Silver Pramann.

Hästi kõlav laulukoor esinemas mitme lauluga Helve Kalmanní juhatusel

Kaheksa liikmeline kandle ansambel pakkus ilusat muusikat Liina Teose juhatusel

Eesti segakoor ja PCC Kammerkoor esitasid viis pala Kat Tamme ja Lonnie Cline'i juhatusel

Lõbus pruudi / peigmehe otsimise tants lõbustab eriti nooremaid tantsijaid

Korraldajad avaldavad tänu ja kiitust kaastöölisele.

Pildil: Anne Eby (toit), Lonnie Cline (CCC kammerkoor), Liina Teose (rahvatants & kandle ansambel), Kati Tamm (segakoor), Helve Kalmann (laste laul), Silver Pramann – kõneleja, Janne Sepp (laste tants).

E m a l e

Aino Kabe

Üks käsi, üks pilk, üks süda
Mul saatjaks eluteel.
Neilt jõudu ammutan üha,
Kui tõrkumas mõte ning meel.

Mind toetab kui elurada
nii mõttetu, kitsas näib.
Uut julgust, jõudu jagab,
kui hing on ahastust täis.

See süda on hell ja avar
käsi vaheti karm, kuid aus.
Pilk valuline ja särav,
mind hoiab alati vaos.

Vabariigi sünnipäeva jumalateenistus Tallinnas

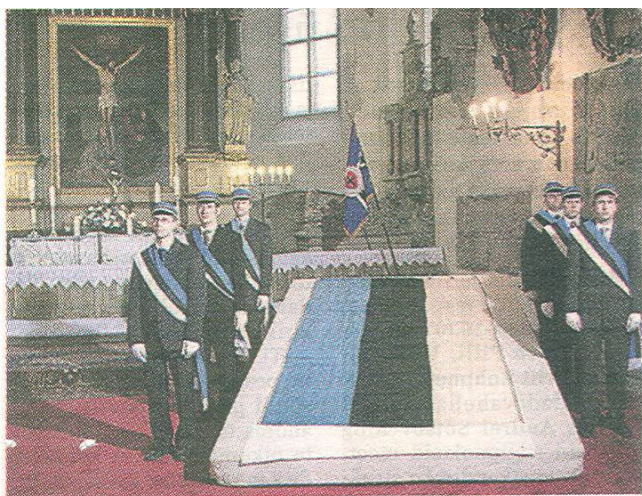
Eesti Vabariigi 90. sünnipäeva hommikul oli vaatamata kergele vihmasjule Toompeale rühki-
vaid inimesi tavapärasest rohkem – siht kõigil üks
- Vabariigi sünnipäeva jumalateenistusele Tallin-
na Piiskoplikus Toomkirikus.

Ajalooliste kirikuvõlvide all oli prozektorite valgust, põrandal lookles meetrite viisi kaableid, üle kiriku särasid kaameresilmad, õues seisis ülekandebuss – kõik oli aegsasti valmis, et pidulik jumalateenistus kõikjal Eestis nähtav oleks.

Kiriku platsil juhtisid liiklust politseinikud, et vahetpidamata saabuvatest kõikvõimalike riigilippudega kaunistatud autodest väljaastuvad kõrged külalised sujuvalt kirikusse siseneksid. Viimaks täpselt ettenähtud ajal, kolm minutit enne kümnet saabus presidendi auto. Vabariigi president **Toomas Hendrik Ilves** ja pr. **Evelin Ilves** kätlesid uksele Toomkoguduse juhatuse esimehe **Raido Rüütliga**, kes presidendipaari puupüsti täis kirikusse juhatas. Jumalateenistus võis alata.

Pidulikul jumalateenistusel jutlustas peapiiskop **Andres Põder**, kaasa teenisid peapiiskop emeeritus **Kuno Pajula**, abipraost **Patrik Göransson** ja õpetaja **Ivar-Jaak Salumäe**. Organist oli **Ene Salumäe**.

Muusikaliselt teenisid kaasa Tallinna Kaarli koguduse kontsertkoor **Piret Aidulo** ja **Mikk Üleoja** juhatusel ning Tallinna Piiskopliku Toomkoguduse koor **Laudate Dominum Veljo Reieri** juhatusel. Kahe koori koostöö oli silmapaistvalt hea.

Kiriku altariruumis eksponeeriti esimest sinimustvalget lippu. Foto: Tiiu Pikkur

Traditsiooniliselt osalesid oma lippudega noorteorganisatsioonid: Eesti Skautide Ühing, Eesti Gaidide Liit, Kodutütred, Noored Kotkad ja Eesti Skautlik Antoni Keskgild.

Eesti Üliõpilaste Seltsi korraldusel oli kiriku altari-ruumis eksponeeritud esimene sini-must-valge lipp, mida eelmisel päeval oli võimalus vaadata ka Pärnu Eliisabeti Kirikus. EÜS toob ajaloolise lipu rahvale vaatamiseks ainult väga erakorralistel juhtudel.

Peapiiskop **Andres Põder** lausus jutluses, et vaevalt võis õpetaja **Rudolf Kallas** 4. juunil 1884 a. Otepää kirikus lippu pühitsedes kujutleda, et see-sama on nüüd riigilipuna meie ees.

Pärast jumalateenistuse lõppu jätkus auväärse sini-must-valge juurde veel tükiks ajaks uudistajaid ja pildistajaid.

Tiiu Pikkur – EESTI KIRIK

Soomlased Eesti Vabadussõjas

Paul Saar – emeriitpraost. EELK Eesti Kirik.

Kui vaatame tagasi Eesti iseseisvuse esimesele perioodile (1918-1940) ja selle saavutamiseks toi- munud Vabadussõjale on meil põhjust tänume- les meenutada ka neid vahvaid Soome sõjamehi, kes meile võitluses appi tulid.

Iseseisva Eesti Vabariigi väljakuulutamisele 24. veebruaril 1918 a. Tallinnas järgnes juba järgmisel päeval Saksa okupatsioonivägede saabumine pealin- na ning maa allutamine, mis kestis 11. novembrini, mil Saksamaale sai osaks kaotus I Maailmasõjas.

Kohe tungis Narva kaudu sisse Punaarmee ning **Jaan Anvelt** nn. Narva Kommuni pani kehtima oma võimu Eestimaal. Samal ajal tuli põranda alt välja **Konstantin Päts** ning moodustati Ajutine Valitsus. Detsembrikuu keskpaiku saabus Venemaalt tagasi kaitsejõudude juhataja kindral **Johan Laidoner**. Enne kui ta jõudis mehi sõjaväkke mobiliseerida ning punastele vastupanu organiseerida, oli Punaarmee jõudnud juba 1919. aasta jaanuari alguseks Tallinna lähistele.

Kuna kiire abi oli hädavajalik, pöördus Ajutine Valitsus abipalvega Soome poole. Soomes moodustati 27. detsembril 1918 Eesti Abistamise Peatoimkond senaator **O.W. Louhivuori** juhatusel. Algas ka vabatahtlike värbamine, nõnda et juba kolm päeva hiljem saabusid Tallinna esimesed kompaniid sõjaväelasi major **M. Ekströmi** juhtimisel. Jaanuari alguses tuli Soomest mehi veel juurde, nõnda et neist

moodustati pataljon, kuhu kuulus 1200 meest. Peale selle saadi Soomest veel vajalikku varustust ja laenu.

Eesti sõjaväkke oli selleks ajaks mobiliseeritud üle 6000 mehe ja nõnda võis ühine pealetung vaenlase vastu alata 5.-6. jaanuaril. Peatselt vallutati Tapa ja Rakvere ning poolteise nädala pärast aeti vaenlane Narvast välja üle jõe Venemaale tagasi. Soomlased olid vapralt võideldes Vabadussõja Põhja-Eesti rindel oma töö teinud ning võisid nüüd koju tagasi pöörduda.

Samaaegselt olid nad olnud meie sõjameestele moraalseks toeks ning innustajaks.

Teise, pea poole suurema vabatahtlike üksuse, 2300 meest, aitas Soomest värvata ning oli selle ülemaks eestlane kolonel **Hans Kalm**. Ta oli varem osalenud Soome Vabadussõjas ning saanud seal tuntud meheks. Oma rügemediga *Pohjan Pojat* pidas ta 31. jaanuaril 1919 võiduka Paju lahingu, vabastades Valga ning vähe hiljem ka Võru ja Petseri. Pärast edukaid Lõuna-Eesti lahinguid pöördus ta aprillis- mais 1919 Soome tagasi.

Ühiste jõududega

Olgu veel mainitud, et 1920-ndate teisel poolel leidis Soomes ringkondi, kus ülehinnati soome vabatahtlike panust Eesti Vabadussõjas. Hoobeldes öeldi: "Meie võitsime Eesti Vabadussõjas eestlastele nende iseseisvuse. Just meie panus oli otsustava tähtsusega." Muidugi ei eita eestlased tookordset soomlaste abi tähtsust. Tuleb aga arvestada tegeliku olukorraga,

lahinguist osavõtnud sõdurite arvu ning jagunemisega. Nimelt oli Soome vabatahtlikke Eesti Vabadussõjas ühtekokku umbes 3500 meest, kuid Eesti sõjamehi taas Vabadussõja lõpuperioodil umbes 85 000. Hilisematel aegadel ning tänapäeval pole taolistest küsimustest enam räägitud ning meie suhtlemine soomlastega on olnud igati hea ja sõbralik.

Eesti Misjonikoor tähistas kümnnendat aastapäeva

Kadri Lääs - Koorivanem

Samaaegselt Eesti Vabariigi 90-nda sünnipäevaga tähistas Eesti Misjonikoor oma kümnnendat aastapäeva Lääne-Nigula kogudusemajas. Misjonikoor on olnud hea ja turvaline arengukeskond suurele hulgale andekatele inimestele. Eri vanuses ja eri kiriklikest traditsioonidest pärit lauljate ühes suunas liikumine on tähendanud piiride ületamist ja eelarvamuste müüride lammutamist.

Oleme üles kasvanud ja õppinud, milline au ja suur rikkus on olla jumalariigi kaastööline, ütles üks kooriliikmetest kümne tegutsemisaasta kokkuvõtteks.

Misjonikoori teeneks tuleb kindlasti pidada eesti kaasaegse kirikumuusika traditsioonide mitmekesisust ja eelarvamustevaba lähenemist vaimulikule koorilaulule. Misjonikoori dirigendiks on **Maarja Vardja**. Koori 10. sünnipäeva aasta üritused jätkuvad 26. aprillil Kose kirikus muusika ja sõna õhtuga.

**Misjonikoor on kümne tegutsemisaastaga leidnud koha
meie kirikutes ja publiku südames. Foto: Lauri Leuhhin.**

Original data by Richard H. Carson.

It happened one hundred and fifty-one years ago on Christmas Eve. A city was born. The first city to be incorporated beyond the Missouri River (a region that contained half the land mass of the future continental United States & known simply as the American West). That first city was **Oregon City**.

The children of the West

As we age, we begin to cultivate an appreciation and interest in our family history. The aging baby boomers, the largest single financial demographic group in America today, are helping to create a new industry called "**heritage tourism**." This trend has brought me and a famous ancestor of mine back together in a city that is being transformed by history once again. The City of Oregon City, western terminus of the Oregon Trail, is welcoming back the families and people interested in those courageous pioneers who settled the Oregon Territory.

The Pioneers

By 1842, fewer than 100 pioneers had attempted the difficult land route to the new Oregon country. By 1860, more than 300,000 emigrants made the trek. These people have descendants who are fascinated by the incredible optimism and courage it required to undertake such a dangerous journey. Some 10 percent of those pioneers did not survive the journey.

Those who survived and rejoiced in reaching Oregon City, still had a hard life ahead of them, Peter Burnett, the first Governor of California, was in

Oregon in the mid-1840s. "I never saw so fine a population as I saw Oregon most of the time I was there." Burnett said Oregonians "were all honest, because there was nothing to steal; they were all sober, because there was no liquor to drink; there were no misers, because there was no money to hoard; and they were all industrious, because it was work or starve."

The First City

And what of those people who survived the hardships and made it to the end of the Oregon Trail? More often than not, the wagon trains ended their journey at Abernethy Green in Oregon City – the present day site of the End of the Oregon Trail Interpretive Center.

Oregon City was first incorporated city (1844) in the great American West. It's list of 'firsts' is truly remarkable. The city was home to the first moonshine whiskey still (1836) which was quickly followed by the creation of the first Oregon Temperance Society (1837).

Perhaps the need to discuss the pros and cons of prohibition led to the creation of the first debating society.

Oregon City was also home to the first:

- Protestant church (1843);
- 300 book circulating library (1842);
- Provisional government (1843);
- City Jail (1844);
- Newspaper, *The Spectator*, (1846);
- The Oregon Exchange Company which minted \$5 and \$10 gold pieces called "beaver coins" (1849).

The End of the Oregon Trail Interpretive Center on Washington Street off of Hwy. 213. The Center site offers several outdoor historic displays and is open to the public all week.

Oregon City today embodies Shakespeare's observation that "what's past is prologue." It is a city with a living heritage. Oregon City never aspired to be a major metropolitan city. Francis Pettygrove and Asa Lovejoy, understood this. Even as they flipped the coin which named the city of Portland, they decided they would rather live in Oregon City. Perhaps they realized that Oregon City was more than just the end of the Oregon Trail. It was also the beginning of the history of the people who settled the great American West – the pioneers.

There is more historical interest in Oregon City than just the new Interpretive Center. Visitors can take a ride on the Oregon City Trolley. They can shop in historic downtown, ride on the one-of-a-kind municipal elevator; upon reaching the second level of the city, they can visit Dr. John McLoughlin's house, see other historic homes in the McLoughlin District, and walk along the Promenade overlooking the powerful Willamette Falls.

Oregon City's Vertical Street

In Oregon City's earlier days, most residents were located on the "first level" along the Willamette River. As the City grew, it became apparent that some way had to be found to travel the upper levels of the town. By 1867, steps were built up the bluff to supplement early Native American trails used by City residents.

On May 10, 1912, the City Commission placed a ballot measure before the voters to authorize bonds "A Public Elevator at the Bluff." On December 12, 1912, the voters authorized \$12,000 in bonds to "construct and operate an Elevator from the lower to the upper town at some point to be selected."

After years of discussion and conflict over where to place the elevator and how to power it, the wooden elevator was placed in service during the first week of December, 1915, three years after funding was approved. A decision was made to power the elevator using water instead of electricity. The water-powered ride took three minutes to complete. By 1924, the elevator was connected to electricity and the ride was reduced to 30 seconds.

By 1950, the old wooden elevator needed to be replaced. A special election in May, 1952 authorized bonds for \$175,000 to build a new elevator; however, the low bid was over \$200,000 so all bids were rejected. In January, 1954 the firm of Stevens and Thompson submitted a proposal to build the new elevator at a cost of \$116,000, and the City awarded a contract to James and Yost, Inc.

The new elevator was dedicated on May 5, 1955 and continues to operate as one of only four municipal elevators in the world.

Additional information

After World War II many European refugees emigrated to United States of America. Among these was also a ten member family from **Estonia**.

Ervin Aksel Sööt (47) was a professional structural engineer who settled in ~ 1950 in S.W. Portland area with his wife Salme (44) and four children: Hennok (13), Ilmar (9), Siim (8) and Peet-Mati (5).

Ervin Aksel Sööt found employment with the **Stevens and Thompson Engineering Co**, and one of his first job assignment included the engineering work for the planned elevator structure in Oregon City in 1953, which he successfully completed the following year.

It is worthwhile to note that the Sööt's family became the grandparents to the small but well oriented and dedicated Estonian emigrant community in Portland. Ervin Sööt served as president of the Estonian Society of Portland in 1952 through 1957. He also served as board-chairman for the Estonian West Coast Festival in Portland in 1955-1957.

The Sööt's family was very active in propagating the Estonian cultural traditions and background.

Helmuth Kalmann.

The elevator in Oregon City was engineered by Ervin Sööt in 1953.

TUTVUSTAME AJALUGU

Ameerika presidendid 1789 – 2008

1. George Wahington	1789 – 1797
2. John Adams	1797 -- 1801
3. Thomas Jefferson	1801 -- 1809
4. James Madison	1809 -- 1917
5. James Monroe	1917 -- 1825
6. John Quincy Adams	1825 -- 1829
7. Andrew Jackson	1829 – 1837
8. Martin Van Buren	1837 – 1841
9. William Henry Harrison	1841 – 1841
10. John Tyler	1841 – 1845
11. James K. Polk	1845 – 1849
12. Zachary Taylor	1849 – 1850
13. Millard Fillmore	1850 – 1853
14. Franklin Pierce	1853 – 1857
15. James Buchanan	1857 – 1861
16. Abraham Lincoln	1861 – 1865
17. Andrew Johnson	1865 – 1869
18. Ulysses S. Grant	1869 – 1877
19. Rutherford B. Hayes	1877 – 1801
20. James Garfield	1881 – 1881
21. Chester A. Arthur	1881 – 1885
22. Grover Cleveland	1885 – 1889
23. Benjamin Harrison	1889 – 1893
24. Grover Cleveland	1893 – 1897
25. William McKinley	1897 – 1901
26. Theodore Roosevelt	1901 – 1909
27. William H. Taft	1909 – 1913
28. Woodrow Wilson	1913 – 1921
29. Warren G. Harding	1921 – 1923
30. Calvin Coolidge	1923 – 1929
31. Herbert Hoover	1929 – 1933
32. Franklin D. Roosevelt	1933 – 1945
33. Harry S. Truman	1945 – 1953
34. Dwight D. Eisenhower	1953 – 1961
35. John F. Kennedy	1961 – 1963
37. Lyndon B. Johnson	1963 – 1969
38. Richard Nixon	1969 – 1974
39. Gerald Ford	1974 – 1977
40. Jimmy Carter	1977 – 1981
41. Ronald Reagan	1981 – 1989
42. George H.W. Bush	1989 – 1993
43. Bill Clinton	1993 – 2001
44. George W. Bush	2001 – 2008

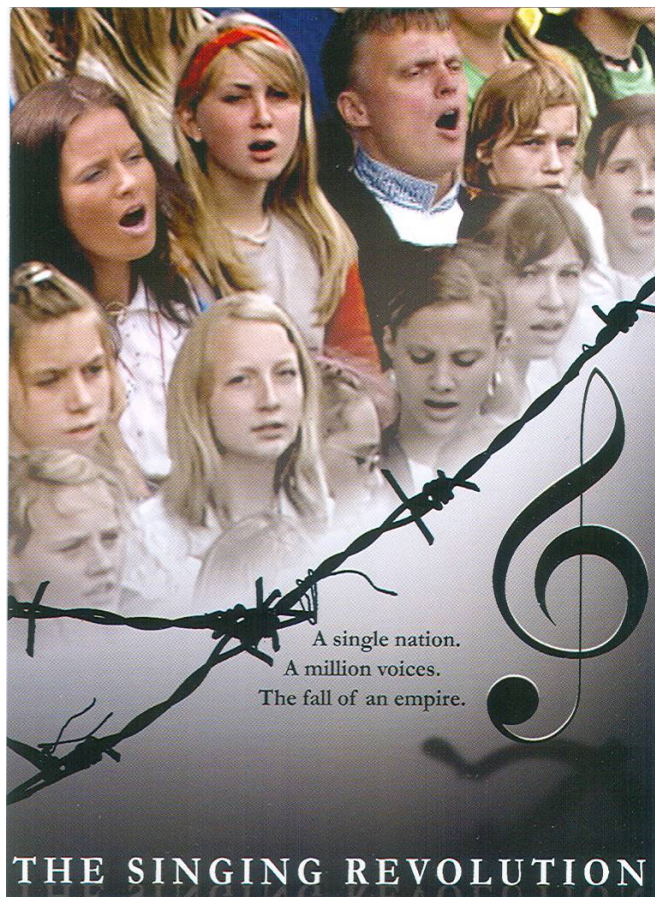
PRESIDENDI KANDIDAADID 2008

John McCain	Republican
Hillary Clinton	Democrat
Barack Obama	Democrat

Meie tänu rahu eest

Iga hommik, iga päev on
kingitus me Jumalalt.
Iga päev on armupäev,
mis meile antud ülevalt.
Issandale käed nüüd tõstkem -
Temaga nüüd käia võtkem,
Teda ikka tänades . . .
Oled noor või oled vana,
Jumal kõiki armastab.
Tema ootab, et ka meie
Tema poole pöördume.
Issand, kingi meile usku,
kingi meile armastust !
Ise oleme me nõrgad,
kingi meile usaldust.
Särades nii Jeesu armust,
teisi meie süütame.
Meie sõbrad, meie lapsed –
Seda valgust soovivad . . .
Annaks Jumal meile jõudu
ususeemet külvata,
siis veel vanaduses võime
valminda vilja märgata.

Prohvet Reits "Meie Maa"

CALENDAR OF COMING EVENTS

23. March	2008	Estonian Luth. Church Easter Worship Service with performances	11:00 a.m.
30. March		Estonian Folk Dance practice at the Latvian Center	5:30 p.m.
2. April		Informational meeting at the Latvian Ctr. about "The Singing Revolution"	6:30 p.m.
4. April		Film "The Singing Revolution" presentation in Hollywood Theatre	7:00 p.m.
5. April		Film "The Singing Revolution" presentation in Hollywood T.at 12:45; 3:00; 7:00 p.m.	
6. April		Estonian Luth. Church Worship Service at the Latvian Church	11:00 a.m.
6. April		Film "The Singing Revolution" presentation in Hollywood T.at 12:45; 3:00; 7:00 p.m.	
7. April		Film "The Singing Revolution" presentation in Hollywood Theatre	7:00 p.m.
8. April		Film "The Singing Revolution" presentation in Hollywood Theatre	7:00 p.m.
9. April		Film "The Singing Revolution" presentation in Hollywood Theatre	7:00 p.m.
10. April		Film "The Singing Revolution" presentation in Hollywood Theatre	7:00p.m.
13. April		Estonian Folk Dance practice at the Latvian Center	4:30p.m.
20. April		Estonian Folk Dance practice (place yet unknown)	4:30 p.m
4. May		Estonian Luth. Church Mother's Day Service at the Latvian Church	11:00 a.m.
10. May		Annual Yard Clean-up at the Latvian Center. Everybody is welcome.	9:00 a.m.
1. June		Estonian Luth. Church Worship Service at the Latvian Church	11:00 a.m.
13. July		Estonian Summer Picnic at Jenkins Estate Park, Camp Rivendale	11:00 a.m.

"PORTLANDI EESTLASTE TEATED" is the Newsletter of the Estonian Lutheran Church of Portland.

Editor: Helmuth Kalmann • 8159 S.W. 85th Ave. • Portland, OR 97223-6904 • Tel. 503-244-9083

NOTE: Please notify the editor of any address changes.

Portlandi Rahvatantsurühm "Tulehoidjad" näitavad oma suurepärast tantsuoskust esinemisega E.V. 90.-nda aastapäeva pidustusel 23. veebruaril 2008 Läti Majas.